5 cent.

La Veu de Catalunya

ANY 1er. NÚM. 18 — BARCELONA: DIMECRES 18 DE JANER DE 1899 — EDICIO DEL VESPRE

DIARI D' AVISOS Y NOTICIAS
ADMINISTRACIÓ: Rambla de las Flors, 25. — Teléfono núm. 152
PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Barcelona, un mes. . . . . 1 peseta. Fora, trimestre. . . . . 4 id.
ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS
Pera la edició del vespre se reben esquelas mortuorias fins á las sis de la tarde

Anuncis del día

La Cátedra de Sant Pere á Roma y Santa Frisca, verge y màrtre.
Sant de demá: Sant Canut rey y màrtre y Santas Fla, Germana y Marta, màrtres.

Quaranta horas: Continúan en la iglesia de la Mare de Deu dels Dolors, Bonsuccés. S' exposa á dos quarts de vuyt del matí y se reserva á dos quarts de sis de la tarda.—Demá seguirán en la mateixa iglesia.

Cert de María: Fa la visita á la Mare de Deu de la Esperansa ó be á la del Bonsuccés, en ses iglesias.—Demá á la Mare de Deu del Roser, á sant Cugat ó be Montesion (Ensanxe).

La Missa d' avuy: Es de la Cátedra de Sant Pere. La de demá, de Sant Canut, rey y màrtre.

Observatori meteorológich de la Universitat.—D.or E. Lozano.—18 janer.

Horas d' observació. — 9 matí; 3 de la tarde.—**Barómetro á 0 y al nivell del mar.**—770'42 767'77.—**Temperaturas.**—Máximas: 25'9 sol; 14'9 sombra.—Mínimas: 1'4 ref.; 4'4 sombra.—**Termómetro tipo:** 10'0; 13'4.—**Pluja en 24 horas.**—Millímetros: 0'00.—**Aygua evaporada en 24 horas.**—0'00, 1'70.—**Grau d' humitat.**—69'8, 59'2.—**Vents.**—Dirección: NNE.; O.—**Velocitat** per 1" 1'8; 4'9.—**Estat del cel.**—Nuvolós.—Classe: Nub. dilus.—Cantitat: 0'5; 0'3.

Sortida del Sol, 7 h. 24 m.—**Posta,** 4 h. 56 t.—**Sortida de Lluna,** 10 h. 16 m.—**Posta,** 11 h. 5 m.

La Senyora

Donya Caterina Yllas y Guisart

Vda. de don Joseph de Llanza y Plá

Morí lo día 9 del corrent, á las 7 del matí en la vila de Blanes, havent rebut los Sants Sagraments

(A. C. S.)

Sos afligits nebots, Jean Sagrera, nebodas Vicenta y Caterina Sagrera, nebot polítich, Dr. don Miquel Balvey y Bas, germana política, nebots y nebodas (ausents), cosins y cosinas (presents y ausents), y demés parentela, al recordar als seus amichs y coneguts tan dolorosa pérdua, los hi encomanan la tinguin present en las sevas eracións, y los hi pregan se dignin assistir als funerals que en sufragi de la seva ánima 's celebrarán lo dijous, día 19 del corrent, á las 9 del matí, en la parroquial iglesia de Santa María de Blanes.

J. MARSANS ROF.-Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2
S'admeten Cubas, emissió 1890 y Obligacións 3 per 100 Fransa, emissió 1878, pera afegirloshi la corresponent fulla de cupons.

APROFITIN LA OCASIÓ de poder adquirir CUADROS á qualsevol preu, OBJECTES D' ART y cuadros al oli originals de renomenats artistas.
ULTIMS DIAS DE LIQUIDACIÓ
per tancament del SALÓ DE VENDAS y acabament del comers. PORTAFERRISSA, 3
Los cuadros y objectes que restin s' encantarán
LO DIUMENGE, 22, á SUBASTA AL MILLOR POSTOR, de 11 matí á 2 tarde
¡¡Gangas verítat! ¡¡Ocasió igual no tornará á presentarse!!

25 RAMBLA DEL CENTRO 25
MASCARO Y COMAS
RELLOTJES d' acer de bona calitat pera noya y nenas ab ESTOTX Y CADENA 4 DUROS
ANELLS D' OR DE LLEY DESDE 2 PESSETAS
RELLOTJES D' ACER Y NIKEL Á PREUS FABULOSAMENT BARATOS
GRAN NOVETAT en articles xapats d' or d'un gust delicat y baratíssims.

CHAMPAGNE CODORNIU
MEDALLA D'OR EN LA EXPOSICIÓ D'ANVERS
Demanis en los Colmados, Ultramarins, Fondas y Restaurants

Dispesas: Casa seria, reconmanable per sa netedat y son tracte, verament familiar, solicita un ó dos joves á tot estar. Preus relativament económichs. Escudillers, 46, 3er

MOTORS DE GAS
usats, bons y baratos, se'n venen desde mitj cavall de forsa, fins á 15 cavalls. La persona que'n necessiti algun pot dirigirse á F. P.—CARRER DIPUTACIÓ, 218, 1.º

A n' en Silvela

A título de información copia *El Tiempo* l' article del senyor Baró.

Això no tindría cap valor si *El Tiempo* no fos lo diari d' en Silvela y en Silvela no fos lo capitost d' un partit que més ó menos vagament ha volgut presentarse ab propósits de donar satisfacció á las aspiracións de Catalunya á veure reconeguda sa personalitat.

Convé aquí parlar clar y afirmar rodonament una cosa.

La cuestió catalana no es de bona ó mala administració; no es de moralitat administrativa; no es solzament de bon ó mal govern; sino qu' es una cuestió de ser ó de no ser.

Los catalans volém ser millor regits, més ben administrats; volém ser governats per qui cal; mes avans que tot volém ser catalans, ab tot lo que necessita un poble pera existir.

Vol dir això, que la cuestió nostra es una cuestió nacionalista, catalana y no espanyola; d' ordre concret pera la terra catalana y no d' ordre general pera la terra espanyola; una cuestió que no es lo programa de cap partit, que no es un nou sistema de govern, que es independent de las cuestións de govern, y que per sobre de tot, demunt de tot, te un principi: lo reconeixement de Catalunya.

Nosaltres volém la llengua catalana pera 'l més ample desenrotllo intelectual de nostre poble; peró més que per tot, pera ser un poble.

Volém tals ó quals organismes d' administració pera ben administrarnos; peró més que tot, pera que 'ns administrém nosaltres.

Volém las reformas en la ensenyansa, pera tenirla culta, civilisada, europea; peró també pera tenirla nostra.

Volém la unitat de Catalunya, no sols pera destruhir los cacichs, sino pera refer la nostra patria.

Aixís, tot lo que volém, ho volém, més que com a mida de govern recte, com a testimoni de regoneixement de lo que som, de lo que hem sigut sempre, de lo que serém sempre.

Entenguin ben clar, que nosaltres no cerquém la regeneració d' Espanya, ni lo sosteniment de cap institució, ni volém apuntalar res, ni restaurar res més que la nostra patria, que es Catalunya, y que si ajudém á regenerar y á sostenir, ó apuntalar ó á restaurar alguna cosa, no es per amor á ella, sino per amor á Catalunya, per lo qual se gradúan tots nostres ideals y totas las nostras aspiracións.

Si *El Tiempo* ó 'l senyor Silvela han eregut trovar lo pensament dels catalans y la consciencia que tenim de nosaltres mateixos en lo pensament d' un desarrelat, no 'ns enganya á nosaltres: s' enganya á sí mateix.

Ha detenir en compte l' senyor Silvela, que á Catalunya més qu'enlloch existeixen duas cosas: lo poble y la falsificació del poble; los catalans y 'ls organismes oficials. Ha de saber que una cosa es lo pensament del poble catalá y altre los informes dels cacichs, dels comitós y de sas sucursals: las corporacións oficials; una, lo judici de Catalunya, y altre, la de la representació oficial de Catalunya.

Ha de saber encara una altra cosa.

De per tot Espanya acut á Madrid la gent; de per tot hi ha cap al centre una emigració á cercar hi lo que no trova en son pahís; en tots los pobles hi ha com una selecció, com un garbell que tría.

D' alguns llochs d' Espanya, Madrid es fácil quan' estregui lo millor; peró de Catalunya, Madrid n' estreu la escoria: los vividors, los desconceptuats, los que aquí no son ni representan rés.

En altres llochs los empleos del Estat honoran; y aquí nó; en altres pahíssos los elevats cárrechs polítichs donan autoritat, y aquí desconceptúan.

S' enganya lo senyor Silvela si cerca entre 'ls polítichs catalans lo pensament de Catalunya, l' estat de conciencia del poble catalá y 'l concepte que te de sa personalitat.

JOSEPH PUIG Y CADAFALCH.

El lliri

¿Tenía un nom? En tot cas els que per un salari miserable com una almoyna compravan son saber d' institutriu y els hermosos anys de sa joventut, no s' havían pres la molestia de saberho. Li deyan «Senyoreta» com á la «Senyoreta» que l' havía precedit y la «Senyoreta» que vindrá després. Es'ava á casa d' una bona gent d' Alger, enriquida accidentalment, que no parlavan més que dels seus negocis. Per ells tot era questió de varietat, el bon éxit de son travall y las llissóns qu' una institutriu ab títol donava al seu bordegasset.

Pero per més que parlessin bé d' ella al vehinat, dintre de casa la mortificavan tant com podían, perdonant els cástichs qu' ella donava al noyet y considerant la rebelió com una preciosa mostra d' energía.

Dos copa al día, la «Senyoreta» portava el nen á passejar, y seguint las voras del riu, passavan prop d' un cobert, ahont els soldats condemnats travallaban per compte del amo de la casa, vigilats per un ajudant.

Ells ulls de la «Senyoreta» s'en anavan cap aquella banda. Aquells homes condemnats per l' autoritat militar francesa no li inspiravan repulsió ni inquietut, ans al contrari, sentía al veurels una melangía especial, perque li recordavan la seva vida mateixa. També ella estava guardada nit y día per un centinella disposat á fer foch si volía fugir. Vritat es que podía deixar la casa de sos amos si hi trovaba el pá massa amarch, pero ¿per ventura es té llibertat per escaparse de la pressó quant s' es una «Senyoreta», un número anónim d' aquest estament social que ab vestits negres y flors de mitj dol, porta entre nosaltres l' uniforme del sacrificí?

També els soldats axecavan el cap quant passavan la noya y el nen. Mals desitjos pels uns, esperansa ó pena pels altres, despertava al passar prop d' ells la seva ánima adormida, deixant, un cop havía passat, un xich d' aquest ensomni que las donas portan com un perfúm.

Com que ya feya mesos que en Panet y la Senyoreta passavan cada día per devant dels condemnats, els coneixían á tots. N'hi havía un, sobre tot, que 'ls havía interessat per son rostre pálit y sos ulls clars. Hasta sabían el motiu que li treyan sos companys—¡Eh, tú, senyor Maló!

¿Per qué havían enviat aquell pobre xicot als trevalls forsats? ¿De quina mala passió es veya el reflexo en els seus ulls? Jamay la noya es detingué á 'n aquests pensaments. L' olvit es deu á 'n el que expía la falta, encar que la rebelió el domini.

Set anys feya qu' en Sant Maló sufría la seva pena, travallant als tallers de la vila, y als camps de las aforas. Pero ¿qué se li endonava del travall si había perdut la llibertat? Avants esperaba una remisió de la pena y es conmovía quan l' ajudant al cap de la setmana deya:

—Hi ha novetats políticas... una elecció de President... un cambi de ministeri... los indults plourán.

Pero ara ja no esperaba res. L' ira lo penetrava nit y día de gota en gota. Quant tenía 'l cor plé, se sublevaba y llavors lo condemnavan al calabosso y l' enmanillavan.

Una vegada que l' ajudant l' havía enviat á buscar una ampolla d' aygua al riu, s' aixecá quan passavan lo nen y la senyoreta.

—¡Mamá!—va cridar en Panet.

Lo nen s' havía aturat esfereit, y de por se tapava la cara.

La senyoreta li descubrí 'ls ulls.

—¿Qué t' agafa Panet?

—Em fará mal... son lladres.., lo papá m' ho ha dit.

En Sant Maló no 's mogué, pero després, al anarsen, la senyoreta vegé ben clar que 'ls colors li pujavan á la cara y digué:

—¡Oh, Panet!...

Aquest crit fou tant dolorós que 'l condemnat se girá. Un segón després se miraren de fixo y llavors fou ella la que 's ruborisá fins al extrém de que las galtas li cremavan.

Boy fent camí cap á casa, encara n' estava avergonyida y renyava, indignada, á n' aquella criatura sense rassa. Quant se trovaba al llit, encare 's torná vermella recordantse de que no havía dit res á n' aquell home per desagraviarlo ni consolarlo. Hauría desitjat tornarlo á veurer perque la saludés, y aixís ella li hauría tornat lo saludo sonrihent.

Pero en Sant Maló semblava haverho oblidat tot perqué després de mirarla torná á fixarse en son treball.

Un dematí, quan sortía ab en Panet, trobá 'l camí tot florit de lliris selvatjes que havían crescut en gran número en una nit de tempestat. El perfil delicat de las plantas, donava al prat una gracia de jardí. El nen y la institutriu quedaren parats d' alegría; quan foren prop del lloch ahont treballavan los presidaris, la senyoreta cridá ab goig:

—¡Quin prat més bonich! ¡Ves quin ramell podríam fer ara!

Pero s' havía d' atravessar lo rihuet per cullirlos y l' ayguat de la nit havía fet creixer la corrent. Lo nen volía passar, pero ella lo detingué.

—No, Panet, no... no 't mullis los peus. Ja cullirem las flors á la tarde, quan no hi hagi tanta aygua.

Y se 'l emportá ab tot y sa resistencia. Y distreta ab aixó, no 's recordá d' en Sant Maló, que no gayre lluny d' ella treya aygua d' un pou.

Aquell mateix día, quan l' institutriu baixava del cuarto per assentarse á taula, en Panet s' agafá á las sevas faldillas.

—Senyoreta, lo continella ha disparat contra un dels presidaris.

A l' hora d' esmorsar lo pare confirmá la noticia.

—Aquest pillo volía fugir y llavors lo continella ha fet foch.

—¿L' ha mort?

—No. L' ha ferit.

—¿Mortalment?

—No 's perdría gran cosa.

Desde 'l seu puesto en Panet cridá:

—¿A que vá qu' es en Sant Maló?

Y com la mare ab gesto d' enfadada li preguntés:

—¿Es á dir que sabs com se diuhen aquesta gent?

Lo nen respongué ab malicia:

—En Sant Maló es un amich de la senyoreta.

Llavors l' interrogació dels parents se dirigí cap á 'n aquesta, pero ja no s' enrogiren las galtas de la pobra xicota, más aviat es torná groga perque tingué un pressentiment que la deixá glassada.

Un cop lliure s' en aná á veure l' ajudant d' obras públicas, que fumava com de costum, jugant ab lo bastó que tenía entre camas.

—Desgraciadament es vritat—senyoreta—respongué.—El centinella ha vist qu' aquest xicot atravessava el riuhet, l' ha cridat, no ha respost y llavors li ha enviat una bala á l' esquena. Es el reglament. Pero, vaja... jo no estich convensut de que l' home volgués fugir. Y aquests soldats indígenas son tan aficionats á cremar un cartutxo, sobre tot contra un presidari.

Per costum l' ajudant s' havía tornat á posar la pipa á las dents y s' tapá de fum.

—Aquest soldat—preguntá ella—¿no era un que 's deya?..... y no gosava á parlar.

—¿... Sant Maló?

Ell mateix era lo que havía rebut el tiro, allá mateix devant d' ells, molt aprop del munt de lliris. Encare es veyan senyals de passos sobre l' herba. Tingué de tancar los ulls per no caure y suplicá:

—¡Oh! Permeteume que 'l veji.

Un metje havía fet portar el ferit sota una tenda. Devant del pabelló de tela, l' ajudant digué:

—El Doctor es adintre en aquest moment, senyoreta, y sense lo seu permís no podeu entrar.

Llavors se posá á escoltar, tement sentir un crit, pero el soldat no jemegava y se sentí la resposta del metje al sargento, com un xiu-xiu.

«Ara reposa», pensava, quant l' ajudant torná á sortir aixecant la tela y ab la pipa fora de la boca altre vegada, digué tot tristot:

—Ya no poden ferli res, senyoreta; s' ha mort en aquest moment.

HUGUES LE ROUX.

Notas políticas

En Villaverde y la Diputació única

En Ramon Villaverde, per altre nom, marqués de Pozo Rubio, es dels que, per questió de moralitat, segons digueren, se separaren d' en Cánovas darrera d' en Silvela.

De manera que en Villaverde es un polítich de moralitat escrupulosa.

¡Y tant si ho es! Pron ho veurá ara 'l lector.

En Villaverde es lo lloch-tinent d' en Silvela, y 'l qui te mes assegurada una situació predominant en tot govern que 's constituhexi baix la presidencia d' aquest *ilustre jefe*.

Ara en Silvela ha pactat ab en Polavieja, resultant del pacte que en Silvela s' ha compromés, entre altres cosas, á constituhir administrativament Catalunya, sobre la base d' una Diputació única. Aquest compromís d' en Silvela es compromís de tot son partit; per lo tant es compromís d' en Villaverde.

Pero en Villaverde es enemich furiós de tota aspiració regionalista, en general, y de tot lo catalá, en particular.

¿Cóm, donchs, resoldrá aquest conflicte?

Molt senzill: en Villaverde, ab en Silvela, haurá promés á Catalunya la Diputació única; li haurá promés... peró no li donará.

Y lo millor del cas es que fará aixó, sense contradirse. ¡Aixó son polítichs de finura! Lo modi no pót ser mes *enginyós*. Lo mateix Villaverde 'l dona á coneixer al públich ab una *franqueza* que deixa blau. En Villaverde, al costat d' en Silvela dirá á Catalunya:—¡Catalunya! vaig á donarte la Diputació única.—Y mentres dirá aixó, los cacichs y caciquets confessarán als alcaldets y secretaris que 'ls han de menar por; y quan lo govern Silvela-Villaverde dirá:—¡Catalunya! ara va la Diputació única,—allavoras de la máquina del caciquisme sortirán una volior de *respetuosos exposiciones*, dihent que 'l projecte de la Diputació única lesiona interessos (es clar! los dels cacichs) y demanant que no 's fassi pas aquesta reforma.

Y allavoras en Villaverde, al costat d' en Silvela, dirá:—Ja ho veyeu catalans á qui vaig prométeho; volía cumplir la promesa, mes no puch, perque la mateixa Catalunya s' hi oposa...

En Villaverde es un polítich de moralitat!

SOTA TERRA

La baxada al avench del Bruch

(Fragment de una Conferencia donada al Centre Excursionista).

I

Arribats á la boca del avench comensaren los preparatius, que 's feren ab gran dificultat y pena per lo escabrós y trencat del terreno, essentnos impossible estendre 'l material pera procedir á la seva inspecció, pero de mica en mica anarem baixant dins l' abim, fins á 35 metres d' escalas de corda, cantitat que jo creya suficient perque lo sondatge que l' any anterior havía fet me doná 94 metres de profunditat. Arreglarem le teléfono, vaig ferme lligar com sempre, dono una darrera ullada á las escalas pera assegurarme de que estavan ben subjectas, y á aquell sol que ab sos raigs nos estabellava y que prompte no veuría, y *avall*, m' endino pausadament en la foscor; eran las 12 en punt.

En aquest avench *del Bruch* me cridá la atenció el que ja desde la seva boca se troban llarchs penjolls d' estalagtitas, que han de tenir un sens fí de centurías, donada la situació del avench y 'l régimen atmosférich actual.

Als 25 metres de baxar crido: Alto, y encench una espelma, puig ja no m' hi veya á causa de la estretor de la boca; encara 'ns entenfam molt bé ab los de fora, pero 'ns cerciorarem de si 'l teléfono funcionava be, y vist que sí, reprenguerem la marxa, pausadament, de grahó en grahó, mirant seguidament al entorn pera preveure 'ls perills, si be als 35 metres ja perderem las parets de vista, puig la escala penjava sola, ayslada dins la negror, y jo anava baxant, á poch á poch, ab la espelma á la má, y gronxolejantme com en un trapeci... 35 metres..., 40..., 50..., 55 metres; retruny per aquellas concavitats com la veu del seu esperit guardador, l' estrident xiulet de la meva *sirena*, y paro de baxar; allavors s' estableix per teléfono 'l següent diálech:

—Senyor Valls, ¿escolti?

—Sí, digui, ¡qué hi há de nou!

—Poca cosa; la escala s' ha quedat detinguda en un replá de la roca y es necessari tirarla daltabaix.

—¿Com ho arreglarém, donchs?

—Molt senzillament: digui als homes que afluxin una mica la meva corda... aixís; una mica més... pron. ¿La escala ja está ben subjecte?

—Sí.

—Miriho bé, que se 'n digni als homens que agafin fort la meva corda, pera sense pujar ni baxar, que jo vaig á tirar la escala daltabaix.

—Silenci sepulcral; no 's sentía ni caure una gota d' aygua... pego empenta als 40 metres d' escala que s' havían apilotat allí, y 'm tiro enrera; impossible m'es descriure 'l terratrémol que allí 's produhí,

puig ab la escala baxaren un sons fi de peras! Durant llarga estona jo vaig quedar sordat; no sé que devía passar als de fora, pero no devían estar goyre tranquils quant me telefonaren que era allá y que ja 'l havía pássat; y no n'hi havía per menos, puig al donar la escala la sotregada feu baxar pedras de dalt, se m' apagá 'l llum, y en la foscor me semblá que aquella 'a trencava y que tot se'n anava al botavant.

Pero no fou aixís, sinó que vaig poguer tornar á baxar, pero ab grans trevalls y dificultat, puig la escala passava entre duas llenças d' estalagtitas tan estretas, que quasi no'm permetían lo pás, y mes de una vegada lo bastó-assiento se m'hi atravessá impedintme avansar. Ab tot anava baxant pausadament, quant de sopte trobo que 'm falta l' esgrohó sota 'ls peus, y gracias á una forta contracció de brassos pugh deturarme y cridar ab la *sirena*, y torna á funcionar lo teléfono:

—¡Senyor Valls!

—Digui: ¿que hi há de nou?

—La escala s' ha acabat y faltan encara 6 ó 7 metres pera arrivar á baix.

—¡Si que l' hem feta bona! ¿Com ho arreglarém, donchs?

—¿Quants homens son á agafar la meva corda?

—Sis.

—Bueno, diguils que ara m' haurán de baxar á pes de brassos, y que per lo tant aguantin fort; no hi ha cap perill: la espelma crema molt bé y á la llum del *magnesium* veig á terra; avall, depresset.

Tan bon punt vaig dexar la escala quedantme aislat, quan la corda, que era nova y estava en una tensió violenta, comensá á descargolarse y jo á voltar vertiginosament.

—Avall, avall depressa,—cridava ab el telófono, y vaig tancar los ulls perque las estalágtitas y parets voltant al meu entorn, me semblavan los esperits y fadas de aquell abim que 'm sortían á rebre fent la dansa macabra.

Als pochs segons vaig trobarme assentat á terra, y un petit descans seguit de un llarch trago de rom me retornaren la serenitat y las forsas. Deslligat y alleugerit del pes que duya vaig comensar á examinar lo lloch hont me trobava; era aquest una ampla sala quasi circular y de uns 10 metres de diámetre; lo pis estava format per un geganti semi-cono de pedras tiradas de dalt; giro la vista enlayre, y de la matexa manera que brilla un estel entre un clap de negres navols, brillava un trocet de cel entre aquella foscor, era la boca del avench; al seu dessota mateix vaig dexarhi una espelma encesa pera que 'ls de dalt la vegessin y axís poguessin apreciar la gran distancia que 'ns separava.

N. FONT Y SAGUÉ.

LAS COMARCAS

Llussanés

Montesquiu.—A tres kilómetres de distancia de nostra població ahont tenen sa colonia los suissos senyors Hirt, se trobá lo dia 13 al matí una nena recent nascuda ja cadavre, á causa seus dupte del fret y de las mutilacions que li inferiren á mossegadas algues gossos, que l' arrossegaren per la carretera.

En dit lloch hi regna la prostitució en gran escala, lo que creyém que seria digne de major vigilancia.

Panadés

Vendrell.—En la conferencia agrícola donada en lo «Centre Industrial» del Vendrell per don March Mir y Capella, hi acudí nombrós auditori compost de agricultors de la localitat y pobles vehins, s' hi veyan també las autoritats locals y algunas senyoras.

Després d' algunas paraulas de don Rafel Foster presentant á l' orador, comensá aquet dant las gracias á tots los presents. La conferencia tingué un carácter práctich, y tractá especialment dels adops y de la poda de la vinya, dels primers nombrá los mes utilisables y son maneig. Recomaná la práctica dels formiguers y dels foms, per la preciosa cualitat d' aquets últims de retenir l' humitat dins la terra; y la necesitat de criar bestiá pera tenir en tot temps los foms necessaris. Se manifestá partidari dels sindicats, institució necessaria per portar avant lo movíment agrícol.

Entrant á parlar de la poda digué que lo pagés ve obligat á obtenir lo máxim de producció, essent partidari de la poda llarga, si la vinya es ben adobada. Digué qu' en lo seu pahís arriban ha deixar 2 y 3 sobrecolls ab 6 y 7 borrons cada hu y cops ab vergas enteras, anomenat allí *martingalas*.

Finalment invitá als agricultors anessin á troberlo per tot lo que s' els ofería, puig lo trobarían dispost sempre á solventar duptes y complaurels. Fou molt felicitat y aplaudit.

Arrivada
del vapor CACHEMIRE

A bordo

Del dillums ensá que se 'l esperava, y fins aquest matí al esbandirse la boyrina, 'l guayta de Montjuich no ha senyalat la seva vista. A la poca estona entrava ja al Port lo vapor francés, y á dos quarts de deu quedava atracat á la boya de la Trasatlántica.

La Sanitat Marítima ha despatxat avuy lo barco ab menos cansoneria que de costum, y á la hora d' haver deixat las sevas anclas ja estavan las «golondrinas» y las llanxas de la Capitanía del Port esperant l' embarch dels repatriats.

La travessia no ha sigut bona, ni podía esch o en un vapor que ha empleat trenta-sis dias, en la que 'ls altres ja fan ordinariament en vinticinch. Del tracte de á bordo y de la amabilitat dels oficials y 'ls tripulants francesos n' havém sentit pochs elogis. Lo vapor es dolent y vell; bo per lo que serveix d' ordinari, trasport de mercaderias, pero malíssim pera dur una expedició de repatriats.

L' aspecte que presentava 'l soldat era desastrós. Cent vint malalts venian apilats de qualsevulga manera; uns gemegant de dolor; altres tants respirant com si anessin; y tots revolcantse en un mar de brutícia y duhent als sens pulmons un tuf de cadávre, irrespirable. Es un quadro terrible, que impresiona y que repugna, y que devém, per caritat, no ferlo avinent als nostres lectors.

A dos quarts de dotze ha comensat lo desembarch y las golondrinas anaren trasbordant de primer, los soldats bons fins á deixarlos al embarcader de la Pau, mentrestant que 'ls marinos, omplint las llanxas de la Capitania y del «Pilar» se trasladavan al edifici de la Capitanía del Port.

Dirigía á bordo 'l desembarch dels soldats lo general governador de la plassa, y 'l dels marinos lo comandant de Marina senyor Montojo, que 's mirava encirós com anavan baixant la escala 'ls pobres tripulants del «Castilla», «Reyna Cristina», «Isla de Cuba» y «Ulloa»; recordant sens dupte la odisea de son germá en aquell desastre de Cavite; y potser al venre que 'n tornavan tan pochs, sentint un pés demunt de la ánima com comprenent que en la culpa d' aixó hi anava lligat lo seu nom.

—*¿No hay más?* preguntava 'l senyor Montojo, quant tots baixaren la escala. N'hi han vint de malalts, li responguereu, y 'ls demés quedaren á Cavite.

Lo passatge

Han vingut en aquest viatje 851 individuos de la classe de tropa y 167 de marina.

Venen además los senyors següents: don Dario Bacas, quefe primer de la Armada, y la seva familia; don Joan Galobardas, tinent coronel d' artilleria, quefe de la expedició; don Joseph Velasco, tinent coronel d' infantería; don Victor González, jutje de 1.ª instancia, y familia; don Francisco Pellicer, director de Sanitat Militar de Ilo-Ilo, y familia; don Joseph de Lacalle, subinspector metje de 2.ª, y familia; don Enrich Vázquez, don Vicens Monton, don Joseph Borrás y don Pere Tárrega, capellans castrenses; don Joan Garcia, don Adolf Estrán, don Joan Camacao, don Felip Benso, metjes; don Joseph Ibarra y Cortazar, comandant d' artilleria, ab la seva familia; don Gaspar Bernúdez de Castro, capitá d' infantería; don Esteva Rovira, don Manel Pacheco, don Bernat Cabañes, don Felip Clemente, primers tinents; don Cast Paqueño, don Agustí Expósito, don Candi Herrero, don Rufí López, don Trinitat Fernández y don Manel Martín, segóns tinents; don Manel Viejo, apotecari; don Pascual de Liñano, don Primo Sánchez, don Alonso Carrillo, don Rafel Vázquez, don Santiago Alorda y don Virgili Pérez, empleats civils; don Antoni E. Posuendo, promotor fiscal; don Joseph Franco, ordenador de la Armería de Manila; don Miquel Ort, capitá de vapor; don Blay Irigoyen, mestre de capella; don Emili Castellanos, maquinista de la Armada; y las senyoras donya Conxa García, viuda de Cortés; donya Adela Lacalle; viuda d' Olmedo; donya Teresa Villeta, donya Amelia Villeta, ab las seyas respectivas familias.

Morts durant la travessia

Desde la sortida de Manila, ana deixant pel mar lo «Cachemire» un rastre de morts.

Cuarantaset ne finaren, cuaranta cuatre soldats y tres mariners.

Los noms dels soldats morts, son: Mateu Antón, Marcel Sudeña, Joseph Ferrán, Esteve Expósit, Roch Cecilia, Antón Camarassa, Vicents Hernández, Eusebi Saez, Geroni de los Santos, Joseph Olet, Joseph Revert, Joseph Guerra, Antoni Balcells, Joseph Rives, Joaquim Franco, Pere Romero, Joan Tudela, Remey Sausoli, Vicents Chivar, Joseph Brecia, Enrich Gonzal, Antoni Garcia, Aciscle Los Arcos, Feliciá Gutierrez, Joaquim Torné, Sadurní Aznarda, Joseph Font, Joaquim Cifuenta, Joseph Rojás, Dionisi Manzano, Benet Dinero, Manel Valenzuela, Jaume Salvat, Joan Mena, Ramón Expósito, Antoni Ramos, Francesch Sevillano, Antoni Ontiño, Joseph Moreno, Thomás Tarragona y Fidel Tejado.

Lo dels marinos: Joseph Núñez, Just Figueroa y Enrich Alvarez.

(A. C. S.)

En terra

La rebuda que 's feu als pobres repatriats, siguá la de sempre: freda, trista, endolada, pero d' un dol portat per forsa en la roba, no d' un dol que 's dugui á l' ánima. Una dotzena de militars de servey, lo governador civil per compromís, y fent de march á la plassa que limita un cordó de policías, una munió de gent del poble, que á cada llitera que passa, sent humitejárseli los ulls, pensant en algú del seus que anyora.

Benhaja los de la Creu Roja! Si no fos aquella benéfica Associació, los desgraciats que arrivan no podrían dur un glop de caldo als seus llavis, ni trovarían mans carinyosas que 'ls acondissionesin amorosament en las lliteras.

Ni l' Ajuntament, ni la Provincia s' encarregan gens ni mica pera atendre á n' aquells que al embarcarse tant pródigament obsequiaren. Y lo mateix Cabildo Catedral, que tal recepció preparará al general Polavieja, avuy res fá, com si no fóssin cristians los soldats que arrivan; com si no fóssin ben dignos, aquestos que venen vensuts, pero ab la conciencia neta y la mirada franca, sense que los enteli cap ombra de sanch.

No demaném pels repatriats archs de taulons y guixots, ni garlandas de vert; demaném sols una mica mes d' amor al proxim per amor á Deu. Que no sonin músicas, ni que 'ns ntabalin bojas ordorias, pero que trovin al desembarcar preparats bons aliments que reparin las sevas forsas, y roba nova pera traures lo carregós uniforme. No hi ha que aventar las campanas, hi ha sols que obrir los cors; no hi ha que endomassar balcons, n' hi ha prou ab extendre 'ls brassos. Y allavors aquells caps que veyém tan cotxos quan trépitjin terra 'ls soldats s' aixerivirán; y aquestos tindrán la rebuda que 's mereixen, donchs no son mes dignes los que duhen los llanrers de la victoria, que 'ls que venen ab las palmas del martiri.

Lo desembarch dels malalts graves durá desde la una fins á dos quarts de tres de la tarde, y 'ls que allí estarem varem presenciar las mateixas escenas de dolor dels altres desembarchs. La major part eran trets dels vapors golondrinas completament desfallits, sense esma per donarse compte d' ahont se trobavan, y ab lo cap brandantlcshi d'aci d' allá als sacsijos de la llitera.

En la tenda de campanya de la Creu Roja eran auxiliats los malalts segons son estat exigía, y á bon número d' ells se 'ls hi practicaren injeccions d'éter y morfina. D' aquella tenda, emprenian després las lliteras lo seu via-crucis, voltant per la Granvía pel Paralel y las Rondas, pera anar fins al Hospital Militar. Aquesta ruta es la de sempre, es la que to per objecte apartar dels ulls del públich tanta calamitat. Es una misericordia tardana y mal entesa; no s' en tingué dels que marxavan y se 'n te avuy dels que 'ns havém quedat.

Nou arancel d' aduanas
PERA LA ISLA DE CUBA
establert per lo president dels Estats-Units, Mr. Mac-Kinley, que ha comensat á regir desde 'l primer del corrent Janer

(Traduhit expressament pera LA VEU DE CATALUNYA)

Considerant l' interés que pera 'ls exportadors catalans te no solament lo coneixament de las novas tarifas, sinó la comparació ab las que, segóns l' arancel del any 1897 s' aplicavan als productes espanyols á la seva entrada en la Isla de Cuba, indiquém en las dúas columnas, la esmentada tarifa espanyola y la darrera tarifa americana pera productes de totas las nacións.

En las publicacións americanas hi apareixen la antiga tarifa espanyola pera productes extrangers, la tarifa interinament aplicada per los Estats-Units, en lo mes d' Agost en los primers ports que ocuparen á Cuba, y lo tant per cent de rebaixa que aquesta suposava; mes creyém molt más interessant pera 'ls nostres lectors, y menos complicada, la comparació de las dúas tarifas esmentadas.

	Unitat	Tarifa 1897. — pesos	Tarifa nova — dollars
CONTINUACIÓ DE LA CLASSE NOVENA			
Grupo tercer **Diferents objectes**			
227.—Plumas d' adorn en estat natural ó manufacturadas	1 kileg.	4'00	2'00
228.—Las demés plumas y los plumeros per espolsar	»	0'40	0'40
229.—Tripas secas	»	2'00	2'00
230.—Despullas animals no mencionadas y sense manufacturas	100 kiles	1'00	6'50
CLASSE UNDECIMA			
Instruments, máquinas y aparatos empleats á l' agricultura, á l' industria y als transports.			
Primer grupo **Instruments**			
231.—Pianos:			
a) De cúa	Cada un	40'00	40 °/₀ ad. v.
b) Los demés	»	30'00	» »
232.—Armoniums y orgas	100 kiles	29'09	» »
233.—Arpas, violins, violoncelles; guitarras y bandurrias ab incrustacions; flautas y flautins del sistema d' anell; instruments de metall de 6 ó mes pistons; y las pessas separadas de fusta ó corre, per instruments de vent	1 kileg.	0'60	» »
234.—Los demés instruments de música	»	0'85	40 °/₀ ad. v.
235.—Rellotjes de butxaca.			
a) Los d' or y los cronómetres	Cada un	3'00	40 °/₀ ad. v.
b) Los de plata y altres metalls	»	1'00	40 °/₀ ad. v.
236.—Rellotjes de pesos y despertadors	»	0'40	40 °/₀ ad. v.
237.—Máquinas de rellotje de paret ó taula, assadas y ab caixa ó sense	Cada una	0'88	40 °/₀ ad. v.
Grupo segón **Aparatos y máquinas**			
238.—Básculas	100 kiles	1'00	20 °/₀ ad. v.
239.—Máquinas y aparatos per fer suere y ayguardent	»	0'50	10 °/₀ ad. v.
240.—Máquinas y aparatos agrícols	»	0'30	10 °/₀ ad. v.
241.—Máquinas motoras de vapor fixas	»	2'75	20 °/₀ ad. v.
242.—Máquinas per la marina; bombas de vapor; los motors hidráulichs y los de petroli, gas y ayre comprimit ó calent	»	3'00	20 °/₀ ad. v.
243.—Calderas.			
a). De xapa de ferro	»	3'00	20 °/₀ ad. v.
b). Tubulars	»	2'75	»
244.—Locomotoras y locomóvils	»	4'50	»
245.—Placas giratorias; carros de trasbordo y las gruas columnas hidráulicas	»	1'50	»
246.—Máquinas de coure y sas aleacións, y pessas separadas, dels mateixos metalls	»	13'50	»
247.—Máquinas dinamo-eléctricas.			
a). Las que pesin més de 50 kilos	»	3'30	»
b). Las que pesin 50 kilos ó menos y los inductors ó pessas separadas	»	15'00	»
248.—Máquinas de cusir y pessas de la mateixa per separat	»	4'00	»
249.—Velocipedos	Cada un	4'00	»
250.—Máquinas y aparatos de las demés classes no expressadas, y las pessas de tota classe mentres no sigan de coure ó sas aleacións	100 kilos	2'30	»

(Continuará).

Abans de las tres se retiraran los associats de la Creu Roja, lo Cos de Sanitat Militar, y 'l material d' uns y d' altres, y fora ells, trenent lo cordó de policía, 'l públich s' escampá per tota la plassa, comentant ab tristesa 'ls detalls del desembarch.

Per avuy havém acabat nostra desagradable tasca. Ara fins á demá que presenciarém una nova edició d' aquest rosari de llástima, anant á rebrer una altre expedició de despullas, d' aquesta generació envellida als vint anys.

Detalls

Un incident hi hagué que podría donar lloch á llastimosas consequencias. Sembla que los metjes militars no permeten en aquest desembarch, com en los altres, que los seus confrares civils de la Creu Roja auxiliessin als malalts. En vista d' aixó los metjes de la Creu Roja 's retiraren.

—Lo caldo que s' oferí els malalts lo proporcioná gratuitament l' amo de la fonda d' Espanya.

—Nos dihuen algúns associats de la Creu Roja, que haventse demanat á la Granja Soldevila, que cedís benéficament la llet que 's necessitava, aquest establiment s' hi negá. Más tart fou la llet comprada en aquella casa y per paga y senyal dels frascos, tingueren que adelantar los que la havían regalada, cuaranta pessetas.

—Lo dia 5 hi hagué un esvalot á bordo del «Cachemire», degut á la fam que passavan los soldats. Un escamot d' aquestos, conseguí apoderarse d' una badella repartíntsela pera menjar. De resultas d' aquest fet s' instruheix sumaria.

—En vista de la mala alimentació donada als soldats, la Companyia Trasatlántica ha rescindit lo contracte d' aquest barco, sent molt facil que aquest vespre mateix haigi sortit cap á Marsella.

Sembla que la companyia francesa cobrava de la Trasatlántica pel servey d' arrendament del «Cachemire», cinch mil duros diaris.

Noticias de Barcelona

La Junta directiva de l' Associació musical de Barcelona, que ha d' actuar durant l' any corrent, ha quedat constituhida en la forma que segueix:

President, don Joseph García Robles; vicepresident, don Joan B. Pellicer; secretari, don Manel de Urgellés; vicesecretari, don Joan A. Vidal; tresorer, don Gumersindo Roig; comptador, don Ramón Martínez Grau; bibliotecari, don Joseph Codol; vocals, don Lluís Lamaña, don Joan Salvat, don Melcior Rodríguez Alcántara y don Joan Kaisser.

Aquesta nit ha contret matrimoni en la iglesia de Santa María, Joseph Puig y Sala ab Genoveva Ferrer y Riudort.

Los mossos de la esquadra del districte de Sellent, detingueren ahir á las nou del matí á un subjecte anomenat Pau Guitart Benet, en un bosch del dit terme, propietat de don Joseph Xipell, en lo moment en que s' apoderava d' algúns pins que havía tallat, essent portat junt ab lo que havía robat al jutje municipal de Balsareny.

— Los del terme de Vilafranca del Panadés detingueren á quatre xicots qu' eran reclamats per lo jutje municipal d' Olérdola, per incumpliment de condemna.

La Societat Barcelonina d' Amichs de l' Instrucció celebrará sessió en lo local del Foment del Treball Nacional, á las non del vespre, ocupantse dels assumptos següents:

Votació de soci corresponsal.—Prosa de possessió dels individuos de la Junta Directiva darrerament elegits.—Elecció de President.—Discusió de la Memoria del senyor Roig y Torres.

Després de llarga malaltía, ha mort á Figueras l' entusiasta catalanista en Joan Barneda, un dels joves de qui más podía esperar la nostra causa, á la que dedicava tot son cor y son seny. Havía publicat en diferents periódichs gran nombre de trevalls en prosa y en vers, y fou gayrebé l' únich fundador de *L' Almogdeer*, lo primer periódich catalanista que vegé la llum en la capital del Ampurdá, y quina publicació degué suspendres á causa de la malaltía que ha dut al fossar al malaguanyat jove.

Recomaném als nostres llegidors que 's recordin de la seva ánima (que Deu tinga).

En lo Govern civil de la provincia s' ha rebut una copia de una comunicació del cónsul general d' Espanya á Lisboa, fent saber que s' ha presentat á Portugal la febre afrosa, extenentse considerablement en las provincias de Casto, Coimbra, Vianna de Castelho y altres. Aquesta malaltía s' ensanya principalment en lo bestiá boví; pro pot encomanarse á las personas, per medi del consum de carn ó llet de vaca.

En la tenda que la Creu Roja monta en la Porta de la Pau pera lo servey dels malalts los días de desembarch de tropas, ha sigut aussiliat, aquest matí, un home qu' ha tingut un trevall mentras passaban lliteras de malalts.

Un fogoner del vapor «Velarde» ha tingut, avuy, la distracció de posar una má dins l' engranatxe d' unas rodas de la máquina, que li romperen los dits.

En lo concurs de «Lo Lliri», de Reus, lo premi de nostre company de redacció, Joseph Aladern, ha sigut otorgat al jove escriptor catalanista, Salvador Berna y Seller.

Com varem anunciar, se reuniren los vehins, industrials y propietaris del carrer del Carme, pera oposarse al cambi de tracció animal per la eléctrica, solicitat per l' empresa del tranvía de Sans.

La comissió interina donará compte dels trevalls portats á cap ab l' expressat objecte, essent aprobats per unanimitat.

Després s' allegí una Junta definitiva pera mantenir la oposició iniciada, la qual té qu' elevar al Ajuntament una exposició encaminada á demostrar la conveniencia de que no siga atesa la demanda de l' empresa de dit tranvía, tenint en compte la estretor del esmenat carrer, insuficient ja pera lo tráfich y tránzit del públich y los perjudicis, que lo projectat cambi de tracció ocarionaría als propietaris, industrials y vehins del referit carrer.

Ahir comensá lo servey de las estafetas de cambi urbanas de Sans y Sant Martí de Provensals, en substitució de las antiguas carterías rurals d' abdós pobles.

Lo quadro de servey á la de Sant Martí, es lo següent:

Entrada y sortida de correus: Administració central, primera expedició, entrada á las 5'45 del matí, sortida á las 10 íd.; segona expedició, entrada 3'10 tarde, sortida, 6 íd.

Extranger, primera expedició, sortida 5 matí; segona expedició, 1'15 tarde.

Horas de servey: certificats, de 9 á 11 matí y de 4 á 6 de la tarde.

Valors declarats, de 9 á 10 matí y de 4 á 6 tarde.

Cartas en llista, de 9 á 11 matí y de 4 á 6 tarde.

Desde la present setmana, tots los mestres d' aquesta provincia podrán cobrar las cantitats ingressadas en Caixa pera pago de sos habers, corresponents al segón trimestre del següent any económich, desde la present setmana.

Los dels partits de Sant Feliu y Granollers, podrán cobrarlos desde lo 17 del actual, y los que ho verifiquin á Granollers, lo 22.

Los que cobran per la habilitació del senyor Valls y Ronquillo, en aquesta ciutat, los días 17 y 18 de dos quarts de dotze á una y lo día 19 de sis á vuyt tarde.

Los que no cobran aquí podrán ferho en los llochs de costúm; los del partit de Vich, lo 19; los del de Sabadell, lo 22, de dos quats de 10 á 11 en dita cintat; y en lo de Tarrasa, á dos quarts de 11 del mateix 22.

Los que cobran del senyor Madorell podrán verificarho los días 19, de 11 á 1 y de 2 á 5; lo 24 y 24, de 11 á 12; y lo 22 de 10 á 1.

Los dels partits de Mataró y Arenys, á Mataró, desde demá; Arenys de Mar, lo 19 de 12 á 1; Masnou, lo 22, de 7 á 8 matí; Premiá, íd. de 9 á 11 íd., Malgrat, íd., de 3 á 5; Sant Celoni, lo 25, de 9 á 11 matí; Arens de Munt, íd. de 1 á 2.

Se suplica la presentació de la cédula als que no ho hagin verificat.

Los partits de Manresa, desde lo día 17 dels corrents.

Los del de Igualada, lo 22 á casa de don Francesch Soler.

Mentres un carreter estaba descarregant género en un magatzém del carrer del Oli, li robaren del carro que tenía fora 'l carrer, una llauna d' oli.

Dels lladres no se 'n sab res.

Aquest matí ha sigut curat, en la casa de Socorro de Llotja, un home que baralantse ab uns desconeguts, rebé una ganivetada en una cama.

Lo fet ha passat en lo carrer de Sant Ramón.

La Tinencia d' Alcaldía del districte tercer, cita als minyóns pertenyents al reemplás del any darrer, que foren sortejats en dita secció y alegaren exempció del servey militar actiu, pera que comparegin d' onze á una del matí, en lo local hont te establertas sas oficinas (Templaris, 9, 1.º), pera enterarlos d' un assumpto que 'ls interessa.

Ab lo fi de posarlos en coneixement d' una disposició que 'ls interessa, se crida per la Secretaría de l' Alcaldía, als subjectes següents:

Vicens Solá Cortés, Jaume Cortada Pasqual, Joseph Anguera Arbó, Juliá Gomi Soler, Joseph Fatjos Sendrós, Joan Segui Montserrat, Joseph Querol Flores, Blay Losca Laborda, Lluís Pérez Barberán, Manel Parera Tatay, Miquel Barabía Campes, Joaquim Colma Pinós, Joseph Sunyé Forner y Ferrán Oliver y Enguera.

Defuncións registradas durant lo día d' avuy:

Districte del Hospital.—Rosa Arpil, 19 anys; Francisco Ferrer, 60 anys; Concepció Terrán, 51 anys; Toribi Alibet, 17 anys; Manela González, 62 anys, y Pere Comadira, 48 anys.

Districte de la Llotja.—María Huesma, 6 anys; Joseph Lluís, 16 días; Cándida Fraga, 15 días; María del Pilar, 15 días, y Julia Brugarola, 1 any.

Districte del Institut.—Antonio Mancho 2 anys.

Districte de la Barceloneta.—Agna Torras, 56 anys, y Geroni Trencal, 60 anys.

Districte de la Universitat.—Rafael González, 2 anys, y Ramón Bas, 60 anys.

La «Societat Barcelonina d' Amichs de la Instrucció» ha publicat los temas pera 'l Concurs de 1898, quin text es lo següent:

Primer. Elements de dret usual pera las escolas de primera ensenyansa.

Segón. ¿Quina reforma radical convindrá introduhir en la enseyansa pera millorament del pahís?

Tercer. Conveniencia de simultaniar lo dibuix ab la escriptura en la primera ensenyansa. Método de que deu usarse pera que sigui element práctich en los oficis y arts industrials.

Quart. La música y 'ls cants populars en las escolas, ab lo fi de contribuhir al desenrotllo del sentiment patri en los nens. Método que deu seguirse.

Quint. Pera descubrir en l' alumne durant lo período escolar, sas abtituts pera una professió determidada.

Bases d' admissió:

Primera. Se concedirá una medalla de plata y un diploma honorífich als autors que ho mereixin, escriguent sobre cada un dels consabuts temas.

Segona. La Societat se reserva 'l dret d' otorgar lo títol de «soci de mérit» al autor del trevall premiat que mereixi, á son judiei, aquesta distinció, aixís com lo de concedir pera cada gremi los accésits ó menció honorificas que acordi.

Tercera. Las obras deurán presentarse al secretari electe de la corporació, don Joan Guinart y Llos, carrer de Quintana, núm. 4, entressol, segona, avans del día primer del vinent Octubre.

Quarta. Los susdits trevalls deuhen esser originals é inédits, no poguent presentarse manuscrits firmats ni rubricats per los seus autors, quin nom y domicili anirán en un plech clos que ostenti un lema igual al que distingeixi la obra.

Quinta. Tots los originals presentats quedarán en poder de la Societat, encara que aquesta respectará la propietat literaria dels mateixos.

Sexta. En la sessió extraordinaria que s' celebrará pera adjudicar los esmentats premis, s' obrirán los plechs corresponents á las obras que n' hagin obtingut, se publicarán los noms dels seus autors y 's enviarán tot seguit las plechs dels demés.

La Societat procurará obtenir per tots los medis qu' estiguin al seu alcans la realisació, per las autoritats, corporacións ó centres oficials de totas aquellas conclusións prácticas que 's proposin en las obras ó memorias que resultin premiadas.

Concurs especial.—Se n' obra un pera 'ls senyors mestres y agricultors que más coadjuvin d' una manera práctica, directa ó indirectament als fins que simbolisa la «Festa del Arbre» en lo nostre pahís, desenrotllant ensemps entre la joventut l' amor á la conservació y repoblació d' herms, montanyas, camins y marges.

Se concedirán tres premis consistents en Diploma de Mérit y medallas de plata y de bronze ab un exemplar del Diccionari de la «Academia Española», segóns las circunstancias dels concursants, tot de conformitat ab los acorts de la Corporació, poguent aspirar aixis mateix al títol de Soci de Mérit.

Las instancias y justificatins se dirigirán á la Secretaría esmentada, avans del 31 d' Octubre d' aquest any.

Periódichs oficials

Gaceta de Madrid del día 16 de Janer:

R. O. disposant que:

Primer. Que s' admetin ab franquicia 'ls mobiliaris dels espanyols que tornin de las islas Filipinas, mentres duri la repatriació dels residents en las mateixas, sens necessitat de presentar las pólissas que justifiquin l' orígen sempre que 's tracti d' efectes usats y d' ús particular.

Segón. Que totas las mercaderias que hagin sigut expedidas desde ditas islas cap á Espanya avans del día 10 desembre darrer, com succeheix ab las partidas de copra del vapor «Buenos Aires», sian aforadas ab arreglo als preceptes de la disposició 8.ª del Aranzel, sempre que á las declaracións de despaig, en substitució de las pólissas d' orígen, s' hi acompanyin certificacións especials per las Aduanas de las facturas de compra y conexement d' embarch, devense tenir en compte 'l régimen que s' apliqui pera la exacció dels impostos de navegació y tráfech.

Y tercer. Que las mercaderias de Filipinas que en virtut de lo previngut en la disposició 8.ª del Aranzel han vingut admetentse en la Península é islas Baleares ab franquicia de drets, seguirán disfrutant d' igual benefici sempre que hi intervinguin y autorisin los corresponents documents y l' embarch las autoritats espanyolas, entenentse que á las procedencias de ports en que aquellas no hi existeixin, s' aplicarán á sa entrada á Espanya 'ls drets de la primera tarifa del Aranzel.

—Subasta pera la reparació de diferents trossos de las següents carreteras: de Tarragona á Barcelona; de Sabadell á Prats de Llusanés; de Folqué á Jorba; de Basella á Manresa; de Manresa á Girona. Lo día 13 del vinent febrer acaba 'l plasso pera admetrer proposicións.

—R. O. referent á la provisió per concurs de varias Escolas elementals de noys.

Boletín Oficial de la provincia de Barcelona del día 18 de Janer.—Anunci de la Secció de Policía Urbana, senyalant un plasso de 90 días pera que determinats vehins de Sabadell puguin reclamar contra la ocupació de sas fincas, ab motiu del projecte del Ajuntament d' aquella ciutat, d' obrir una plasceta entre 'ls carrers de Colón y Sant Jaume.

—Avis de la Granja Experimental de Barcelona, de que 'l día primer del vinent mes, comensarán las práctiques del empelt de cops, essent la ensenyansa pública y gratuita.

—Subasta del Ajuntament de Taradell pera la colocació de 250 metres cúbichs de pedra matxacada en lo camí vehinal de dita vila á Babuyá.

NOTICIAS RELLIGIOSAS

Parroquia dels Sants Just y Pastor.—Dijous, día 19. A dos quarts de set de la tarde continuará la novena que la Cofradía del Purísim Cor de María, dedica á la excelsa Patrona, predicanthi lo Pare fray Joan Domenech, Francescá.

Parroquia de la Mare de Deu de la Merced y de San Miquel Arcángel.—Dijous, día 19. Durant la missa de las vuyt del matí, se celebrarán en l' altar de San Joseph los devots exercicis mensuals, cantant l' escolanía los Pare-Nostres y los goigs del grau Patriarca.

Parroquia del Pi.—Dijous, día 19. Durant las missas de onze y de dos quarts de dotze, se practicarán los exercicis propis d' aquesta diada, dedicats á Sant Joseph, ab exposició del Santissim Sagrament. L' escolanía de la mateixa iglesia.

Parroquia de Santa Agna.—Dijons, día 19. Durant la missa de las dotze, exposat lo Santissim Sagrament, se practicarán los piadosos exercicis del día 19 de cada mes, dedicat á San Joseph.

Iglesia del convent de Santa Teresa.—Dijous, día 19. A las vuyt del matí, s' exposará lo Santíssim Sagrament y 's dirá una missa resada, lo mateix que á dos quarts de nou, durant las quals se practicarán los devots exercicis del día 19, dedicat al gloriosissim Patriarca Sant Josep.

A las non hi haurá Ofici cantat per las monjas y celebrat per los Pares Carmelitas, reservantse després.

Iglesia de la Mare de Deu de la Esperansa.—Dijous, día 19. A dos quarts de vuyt del matí hi haurán los exercicis propis del día 19 del mes dedicat á Sant Joseph.

Parroquia de la Mare de Deu dels Angels.—Dijous, día 19. A las vuyt del matí hi hará la Comunió reparadora mensual.

Iglesia de la Mare de Deu del Sagrat Cor de Jesús (Carrer de Roselló, Ensanxe).—Dijous, día 19. A las set del matí, missa dedicada á la Santissima Verge, ab recomanacións á la mateixa y benedicció ab lo Santissim.

Parroquia de Betlem.—Dijous, día 19. A dos quarts de vuyt se celebrarán ab exposició del Santissim, los exercicis del día 19, dedicats á Sant Joseph.

Gazeta catalanista

En la *Revista Gallega*, orgue dels regionalistas gallegos, lo distingit escriptor don Waldo A. Insua, publica un article digne de ser meditat, y del que copiém los següents párrafos:

«Crech firmement que la autonomía no será concedida, ni á Catalunya, ni á Galicia, ni á las provincias Bascongadas, per cap govern que s' informi en la teoría centralista; y per lo menos, mentres no la domanin á la una, tots los regnes del Estat Ibérich.

»En aquest concepte me sembla más práctich organisar un gran partit regionalista en cada regió que prengui part activa en la vida pública actual, aspirant á

ocupar lo poder com á medi de realisar en ella dit programa.»

La *Liga Gallega na Cruña*, federació dels regionalistas de Galicia, en Junta general celebrada lo día 4 del mes que som, acordá lo nombrament dels senyors següents pera formar la Junta Directiva:

President, don Waldo Alvarez Insus; vis-president, don Manel Banet y Fontenla; secretari-contador, don Eugeni Carré y Aldao; vis-secretari, don Florenci Vaamonde y Lores; tresorer, don Rafel Autran y Rodríguez Trujillo; bibliotecari, don Eladi Rodríguez y González; vocal primer, don Salvador Golpe y Varela; vocal segón, don Manel Lugris y Freire; vocal tercer, don Galo Salinas y Rodríguez; vocal quart, don Marsal M. de la Iglesia y Vázquez, y vocal quint, don Daniel Conceiro.

INFORMACIÓ telegráfica y telefónica de La Veu de Catalunya

EDICIO DEL MATÍ

Consell de ministres

Madrid, 17, 8'15 nit.

Lo Consell de ministres acaba de terminar are.

Ha aprovat:

Un decret referent al reglament pera la cobransa de contribucións.

Un altre decret prorrogant lo plasso fins al mes d'Abril del decret de moratorias sobre pagos d'Ajuntaments y Diputacións.

La distribució de fondos del mes.

Ha concedit los indults següents:

A Antón Andreu Sanchez Mendoza, condemnat á mort, pel delicte d'assessinat, per la Audiencia de Salamanca.

A Joseph Garro y Garro, condemnat per la mateixa Audiencia per robo y assessinat.

A Nicomedes Millán, condemnat per la Audiencia de Ciudad-Real, per assessinat.

També s'ha parlat de concedir un indult general ab motiu del Sant del Rey, Fins are res s'ha acordat en definitiva; pero s'han fet indicacións favorables á concedir l' esmentat indult.

Algún ministre ha insinuat quelcom respecte de la qüestió política. Pero 'l senyor Sagasta s'ha adelantat á manifestarli que per are no era convenient plantejar la qüestió política, fins que arrivi l' moment de presentarse á las Corts.

S'ha acordat en principi fixar la convocatoria de las Corts pera inmediatament despres que'l Senat americá hagi aprobat lo tractat de pau.

Respecte á la discussió d'aquest tractat, los ministres cambiaren impresións, creyent lo Govern que sigui rectificat, axió es, modificat.

També s'aprobaren en lo Consell varis expedients del Ministeri d'Ultramar.

La situació de Filipinas

Telegrafían de París, á *El Heraldo*, que, segóns despatxos de Nova York, la situació de Ilo-Ilo es tranquilisadora, existint la seguritat de que ha passat lo periodo critich.

L' *Herald* de Nova York ha rebut un telegrama de Manila, en quin se diu que eixa capital se comenta l'actitut del Senat americá respecte al tractat de pau, actitut qu'es perjudicial al prestigi dels americans en Filipinas.

També diu que la població preferiría ser gobernada pe'ls naturals del país que pe'ls nort-americans, pero que no s'atreveix á demostrarho perque comprén que el govern en mans dels indígenas equivaldría al régimen del terror, calificant de *hordas* las forsas que acompanyan á Aguinaldo.

També assegura que moltas personas influyents de Ilo-Ilo practican gestións prop d'Aguinaldo pera que aquest consenti en que'ls americans ocupin la població, perque, del contrari, temen que la població sigui saquejada é incendiada per las *tribus montaraces* que constitueixen la majoría de las forsas rebeldes.

Un telegrama de Juncor, fetxat del dia 13, diu que moltas personas se dedicaban á introduhir armas á Manila, que de fet se trova sitiada.

Los tagalos que's trovan á Manila, afegeix, aseguravan que l'atach comensaría'l diumenge. Pero els extrangers residents en la capital, diuhen que no hi haurá tal atach á no provocarlo 'ls americans.

Segons aqueix telegrama de Juncor la situació de Ilo-Ilo continua essent la mateixa.

En quan á la capital, diu que á son entor hi ha nombrosos tagalos. Las tropas indígenas acampan prop de Manila, fent atrevidas correrías; surten de nit; rodeijan los puestos avansats dels americans; carregan las armas, fent veurer que disparan, y's burlan ab gran gatzara de las forsas amerinas, tornant despres á las sevas posicions.

Acaba dihent aquest despatx que es possible que d'un moment al altre comensi un atach general.

Lo Ministeri d'Ultramar

Diu algun periódich que entre'ls projectes portats al Consell de ministres d' avuy hi figurava'l decret pera la supressió del Ministeri d'Ultramar. Ignorem lo que hi hagi de cert.

Mes sobre'l Consell

Respecte á l'acort del Consell referent á l'aplassament de la qüestió política, no's per dar res per segú, perque, al insinuar algun ministre la qüestió política, se limitá lo senyor Sagasta á indicar que convenía esperar lo moment de presentarse á las Corts; aixis es que lo important era senyalar d'una manera fixa'l dia de la obertura de las Cambras, y com la fetxa de la convocatoria s'ha acordat sols en principi y d'una manera vaga, es possible qualsevol cambi en aquest punt, y per tant en la solució de la qüestió política.

Comunicaré las noticias que pugui recullir sobre aquest particular.

L' Aguinaldo

París, 17, 9'50 nit.

Telegrafían de París que lo quefe dels insurrectes filipins ha enviat á 'n Mac-Kinley una memoria defensant l'independencia del arxipelach.

Cubans y yanquis

Madrid, 17, 11 nit.

Han resultat inútils las gestions fetas per los cabecillas cubans pera que siguen reconegudas sas forsas com exercit actiu. Lo general yanqui Ludlw s' ha negat á dit reconeixement y, ha prohibit á las forsas cubanas que intervinguin pera res en la conservació del ordre públich. Las proclamas dirigidas per los yanquis al poble cubá, declaran que continuará l' administració civil baix la direcció de l' autoritat nort-americana.

Lo Consell de ministres. —La qüestió política

Madrid, 18, 2'28 matinada.

Segons los ministres, fou lo senyor Sagasta qui va plantejar la qüestió política, en aquestos termes: Avants, cuant ignoraban la fetxa en que los Estats Units ratificarían lo tractat de pau, se trobava lo gabinet en una situació d' interinitat, perque estant obligat á anar á las Corts, per donar comptes de las sevas gestions, no podía ferho sens portar lo tractat de pau; pero, desde 'l moment en que se sap que los yanquis van á aprovar lo dit tractat, enten lo senyor Sagasta que cau per sa base lo plantejament de la qüestió política. Per lo tant excitaba á tots los ministres á permaneixer en lo govern y que anessin preparant los projectes que tinguin en cartera.

Los senyors Puigcerver y Correa feren algunas observacions, pero, al cap, tots quedaren convensuts de la necessitat de permaneixer al gabinet, davant de la declaració feta per en Sagasta de que s' imposava la continuació del partit lliberal.

Consell de Ministres

Acorts

Madrid, 18, 2'55 mat.

S'aprová la supressió del ministeri d' Ultramar, y 'l nombrament del senyor Romero Girón pera la cartera de Fomento, quins acorts aniran en breu á la firma. També va ser aprobada la concesió d'indult general pera lo sant del Rey, 23 del corrent, donantli lo mateix alcans que tots los anys, y comprenent además ara, los reincidents, sempre que transcorrin deu anys entre lo primer delicte y el que va provocar la reincidencia.

També's comprenen los delictes de rebelió y sedició qu'avans estaban excluits. Lo senyor Correa va dir qu'había adoptat midas contra lo general Arolas y el tinent coronel que desde Málaga va felicitar á en Weyler.

EDICIÓ DEL VESPRE

Telegramas de l'Estranger

La escuadra de reserva inglesa

París, 18, 1 tarde.

Anuncian de Londres que la escuadra de reserva se concentrará novament á Portmouth un mes després que 'ls barcos desempenyin la missió que se 'ls ha senyalat en diferents punts.

Los alemanys arqueólechs

París, 18, 1'15 tarde.

Diuhen de Berlín que lo Sultán de Turquía ha autorisat al govern alemany pera que pugui fer excavacións á las ruinas de Babilonia.

Estherazy

París, 18, 1'25 tarde.

Telegrafían de París que s' ignora en los círcols oficials, com y quan arrivará Estherazy á París.

Alguns fins dupten que vingui.

Los Estats-Units y Alemania

París, 18, 2'53 tarde.

La *Gaceta de Colonia* publica un important article felicitantse de que per primera vegada apareguin en la premsa nort-americana, paraulas de benevolencia y conceptes amistosos pera Alemania.

La *Gaceta de Colonia* fa vots pera que lo llenguatje comensat á usar per los americans sía lo preludi d' una política franca y afectuosa entre yanquis y alemanys.

Viatje del emperador de Russia

París, 18, 3'15 tarde.

Telegrafían de Sant Petersburg qu'es molt probable que lo czar de Russia passi quinze dias del mes de mars en lo litoral del Mediterrani.

Allí rebrá las visitas de Mr. Faure y l' emperador Guillóm.

Financiers

París, 18, 3'10 tarde.

Segóns lo *Diari Oficial*, l' importacio francesa en 1898 ha arrivat á 4,376 milións de franchs contra 3,956 milións que va alcansar en 1897.

L' exportació s' eleva á 3,503 milións contra 3,598 milións.

La prempsa madrilenya

"El Liberal"

Madrid, 17, 1'15 tarde.

Publica l' article de fondo ab lo títol de «Interinidad perpétua».

Diu que van passantse dias y lo fet es que, no obstant tot lo ocurregut, seguheixen gobernant Sagasta y sos ministres, lo qual es doblement desmoralisador perque nos treu tota esperansa de refernos y fa que continuhi triunfant la impunitat en tots los ordres.

Afegeix que la prempsa ha patentisat tot lo que hi había que patentisar y que ara la nació te l' ús de la paraula.

Ella dirá si li convé ó no seguir ab aqueixa interinitat perpetua.

Aproposit de senadurías electivas diu *El Liberal* que lo Govern pensa presentar á las Corts tant aviat com s' obrin un projecte de lley pera que tingui degut cumpliment l' article 20 de la constitució y puguin votar 3 senadors moltas provincias qu' avuy no mes ne votan dos.

Pero aqueix projecte encara que s' aprobi será inaplicable fins que 's fassin eleccions generals.

"El Imparcial,,

Apropósit del assumpto de quintas á Murcia, las emprén contra lo caciquisme consagrant á aquest fi, un article de fondo.

La opinió pública diu que reclama la campanya que va á empendre contra 'l caciquisme.

Militars sumariats

Se sap positivament que 'l ministre de la Guerra ha telegrafiat als capitáns generals d' Andalusia y Valencia, pera que procedeixin segóns lo códich de justicia militar, contra lo general Arolas, per sas declaracións, y contra lo tinent general senyor Dans, per lo telegrama d' adhesió que va dirigir al general Weyler.

En sa consecuencia abdós militars serán sumariats.

Conflicte cubá-yanqui

Diuhen de la Habana á *El Imparcial* qu' entre los cubáns hi ha gran enutj contra los yanquis.

Los cubáns pretenían obtenir tots los cárrechs públichs, pero la realitat los ha desenganyat respecte lo pervindre.

A la llista de fets qu' havían ocorregut sobre aquest particular han de agregarsenhi altres dos recents, que sembla han acabat de despertar l' enutj dels cubáns contra sos nobles redemptors nort-americáns.

Als yanquis no 'ls passa desapercebut que haurán d' enténdreselas ab los cubáns que no 's resignan á cedir, y per aixó lo general Butler ha comunicat al ministre de la Guerra de Nort-América que sería necessari que hi haguessin 60 mil homes á la part Occidental de Cuba pera prevenir qualsevol succés que tirés per terra en sos comensaments, tots los plans del govern de Washington.

A n' aixo mateix sembla que obeheixen las ordres que s' han donat pera que marxin cap al Sud totas las forsas residents en los ports del Atlántich.

Propaganda carlista

Telegrafían de Palencia, haver ingresat á la presó d' aquell partit, un tal Pau Murguía, á qui s' acusá d' haber fet propaganda carlista per algúns pobles d' aquella provincia.

Se li han trovat y han sigut ocupats algúns documents polítichs que 'l comprometen bastant.

S' instruheix lo corresponent procés.

En honor del general Bustamante

Comunican de Cádiz, que ha quedat terminat en lo Panteó de marinos ilustres, lo cadafalch ahont se posarán los restos del general Bustamante avans de ser enterrats.

Lo cadafalch s' ha adornat ab banderas, panoplias ab sabres y revólvers y demés objectes alegórichs.

Xoch de trens

Segóns han telegrafiat de Bilbao, aquesta matinada algúns viatjers arrivats á dita capital ab lo ferrocarril central, donan detalls del xoch de trens que hi va haver á Zumárraga.

La causa s' atribuheix á la humitat dels rails.

Lo fogoner, al advertir lo perill, va dir al maquinista que saltés de la máquina; no volguent ferho.

Lo fogoner al saltar, va rebre algunas contusións, resultant ab una munyeca fracturada.

Lo maquinista ha quedat ab un bras trencat.

Los cotxes que van patir mes van ser lo furgó, lo cotxe saló, y un altre cotxe de primera classe, havent quedat tots ab averías.

Algus passatjers van volguer també saltar del tren.

Una dona que portava un nen als brassos, va produhirse varias lesions. Lo nen no 's va fer res.

En lo cotxe saló hi anavan alguns extrangers.

Se diu qu' aquestos formularán una reclamació devant dels cónsuls de sas respectivas nacions.

Reaparició del "Gedeon,,

Ha reaparegut lo periódich satirich *Gedeon*, deixant per conseqüent de publicarse lo titulat *Calinez* que 'l vinguè á sustituir.

L' inventor senyor Daza

De Valencia anuncian haver sortit de dita capital lo senyor Daza, inventor del progectil automátich de son nom.

El Mercantil Valenciano li ha entregat los fondos que varen recaudarse en la suscripció que 's va obrir á son favor.

Lo senyor Daza diu que pensa sortir pera l' estranger ahont oferirá son invent si lo govern espanyol no li presta la protecció que li té solicitada.

La presencia del senyor Daza he passat desapercebuda á Valencia com ho será sens dupte á Madrid si, segons sembla, hi ve avans d' anarsen al extranger.

Seguint l' exemple

Madrid, 18, 12'40 tarde.

Comunican de Manila, que han sigut presos alguns tagalos, als que va sorprendre la policía yanqui introduhint armas y municións dintre de la ciutat. Los indígenas se valen de tots los medis pera fer lo contrabando, fins l' extrém de haberse trovat dintre d' una caixa de morts, portada ab molt aparato, una regular partida de fusells.

Sortida del "Montserrat,,

Madrid, 18, 1'10 tarde.

Ha sortit del port de Manila ab rumbo á Barcelona, lo vapor «Montserrat», conduhint al general Rizo, 400 oficials y soldats malalts que hi havía en la capital y 160 empleats civils de diferents categorías.

La qüestió anglo-francesa

Madrid, 19, 1'58 tarde.

Londres.—L' embaixador de Fransa en la capital británica, ha rebut una comissió de la «Societat Internacional d' arbitraje pera la pau.»

Los comissionats l' hi expressaren l' esperansa de que 's mantinguin relacións amistosas entre Fransa ó Inglaterra.

Mr. Cambon vá afirmar, que Fransa no abrigava cap hostilitat pera los inglesos, y, al seu judici, la prempsa havía exajerat extraordinariament l' incident de Fashoda.

Termina dihent, que jutjaba dificilísima una guerra.

Reunió anti-católica

Madrid, 1e, 2'18 tarde.

Viena.—S' ha celebrat una nombrosa reunió de nacionalistas católichs alemanys, acordant empendre en Austria una campanya de propaganda, quina bandera sía «Visca Lutero y repudiem á Roma.»

Quan s'hagin reunit 10.000 adhesións lo grupo proclamará solemnement qu' adjura del catolicisme, mostrant la seva adhesió al imperi evangélich alemany.

Lo delegat de l' autoritat qu' assistía, al sentir aixó, disolgué la reunió, quals components se retiraren alborotant.

Cosas de 'n Sagasta

Madrid, 18, 2'40 tarde.

Al sortir del Palau lo senyor Sagasta ha dit á un periodista que mantenía la suspensió de garantías, solzament per tindre un' arma contra los carlins.

De fet—ha afegit—la prempsa té la mateixa llibertat que tenía avans de la suspensió.

Lo periodista no ha quedat convensut.

COTONS

17 Janer 1899.		Tanca mercat	Clausura anterior	Alsa	Baixa
NOVA YORK. . .	(Disponibles.	6	6	—	—
	(Futurs, Mars	5.68	5.67	1	—
NOVA ORLEANS..	(Disponibles.	5 5/16	5 5/16	—	—
	(Futurs, Mars	5.25	5.25	1	—

Arribos en los ports dels Estats Units lo día 15 Janer. . . . . 46,000 balas
» en igual fetxa de l' any passat. . . . . 49,000 »

17 Janer 1899.		Tanca mercat	Clausura anterior	Alsa	Baixa
LIVERPOOL. . . .	Disponibles.	3 1/8	3 1/8	—	—

18 Janer 1899, 10'11 mati.		Obra mercat	Clausura anterior	Alsa	Baixa
LIVERPOOL.	Futurs, Janer. Febr.. . . .	3 4/64	3 4/64	—	—

Barcelona, 18 Janer 1899

Prens sostinguts.

Una opinió del Duch de Almodóvar

Lo senyor Duch d' Almodóvar ha manifestat l' opinió de que lo tractat de pau s' aprobará en lo Senat americá, aquesta mateixa setmana.

Firma de la Reyna

Madrid, 18, 3'38 tarde.

La Reyna ha firmat, entre altres, los següents decrets del ram de Marina:

Cese de lo senyor Tejeiro, del cárrech de quefe d' Estat Major.

—Adquisició de diferents materials de guerra.

—Concedint varias recompenses, y

—Nombrant á lo senyor Basterreches comandant del crehuer «Alfonso XII».

Res de nou

Madrid, 18, 4 tarde.

Interrogat lo ministre de la Guerra respecte á noticias de Filipinas, ha dit que res de nou l' hi havían comunicat de l' arxipelach.

La situació de Filipinas

Madrid 18, 4'11 tarde.

The Globe diu que lo general Otis per mediació d' agents secrets que 's comunican ab l' Aguinaldo, ha pres algunas midas per evitar una ruptura. Afegeix que 'n lo fondo se tracta d' un concert, alguna cosa aixís com una tregua. Lo govern filipí conserva directa intervenció sobre tota la isla de Luzon y Visayas, que continuará fins que 's vegi lo resultat de las negociacions entre la comissió americana y lo gabinet de Malolos.

La comissió sortirá de Manila lo set de Febrer.

En Romero Robledo

Madrid 18, 5'35 tarde.

Lo senyor Romero martxará lo divendres á Antequera, d' ahont tornará pera assistir á la reunió de las minorías retragudas, al objecte d' acordar si tornan ó no al Parlament.

Lo sepeli d' en Bustamante

Madrid 18, 5'45 tarde.

Diuhen de Cádiz que á la traslació y sepeli del senyor Bustamante, hi assistí nombrosa concurrencia. Li feren los honors d' ordenanza forsas d' infantería de marina.

Aguaytant

Madrid, 18, 6 tarde.

Passau de vint los polítichs qu' esperan una senaduría vitalicia de las qu' hi ha vacants.

Lo senyor Sagasta se veu sitiat per los pretendents.

Més del mateix asumpto

Madrid, 18, 4'49 tarde.

L' *Herald*, de París, diu que encara que sigui probable que 's concedeixi als filipins l' autonomía, qualsevol que sigui lo govern qu' allí s' implanti, no tindrá altre remey qu' establir tarifas molt carregadas pera fer frente ab los productes, als gastos que portará lo nou govern.

Secció Marítima

Vapors de la Companyía Trasatlántica

Vapor «Alicante» arrivat lo 17 de Janer á Cádiz, procedent de Málaga.

Vapor «M. L. Villaverde» arrivat lo 17 á la Habana, procedent de Puerto Rico.

Vapor «Mogador» arrivat lo 17 á Cádiz, procedent de Mogador.

Vapor «Cachemire» (fletat) arrivat lo 18 á Barcelona, procedent de Port Said.

Vapors de la Companyía Marítima

Los vapors «Alvarado» y «Velarde» sortirán demá d' aquest port pera Hamburg y Londres, respectivament.

I

Lo doctor don Baltasar Camps, era metje de poca visita, apesar d' esser un sabi en tota la aceptació de la paraula. Entre 'ls motius que, deixant de banda á la deesa Sort, habían contribuhit á no donarli popularitat, s' hi comptava lo de gosar de una regular fortuna; ab lo que, no vejentse escomés per la necessitat de viure ab lo producte de la carrera, mes s' havía cuydat d' adquirir nous coneixements, que de fer lluhir los que tenía.

Apassionat per la ciencia, y ab horas vagarosas pera conreuarla, repartía sa vida entre l' estudi y l' amor á la seva filla única. Hermosa y agraciada joveneta, que, órfana de mare desde sa primera edat, abocava expléndidament en lo cor del seu pare, (pel qui sentía á mes de

haver cumplert los deu, se trová ab que lo que més vivament vá impressionarla, foren los debers de la religió católica, per haver estat cosa de la que ni en bé, ni en mal, havía sentit parlar en sa casa. La Tuyas, la seva dida, que vuyt ó nou vegadas al any, al baixar del seu poble, situat en la plana de Vich, passava algún que altre día en sa casa, era la que li havía ensenyat á senyarse, á resar lo Parenostre, y la que havía fet entrar á la iglesia y á oir missa, sin diumenge, essent á Barcelona, s' havía escaygut á sortir ab la nena al carrer. Pero la bona Tuyas, havía fet tot aixó rutinariament al ficar als seus fills al llit, los senyava y los hi feya dir lo Parenostre, y axís ho havía fet ab la Felissia, sens que aquesta li preguntés lo perqué de la oració, ni la dida pensés que fós cosa d' esplicarse, aquella que tal volta ella, solsde superficial manera comprenía. Relativament als demés de la casa, don Baltasar, com havém dit avans, no havía parlat may de religió devant de la seva filla; la mestressa de claus, una inglesa de edat indefinible, tan seca de carns com de paraulas, se concretava á estarse dreta al costat del llit, mentres la Felissia, agenollada devant d' una Purissima Concepció, resava las pocas oracións que la Tuyas li havía ensenyat; y ab lo demés servey de la casa, hi parlava poch.

Axís fou que, al anar al col-legi, las lliçons de Doctrina Cristiana, obriren un nou horitzó en la pensa de la Felissia, y, entre aquestas novas llums que, per primera volta, entravirada, s' hi presentá soletadament la

UN DE TANTS

NOVELETA ORIGINAL

DE

Donya Dolors Moncerdá de Macià

BARCELONA
Imp. de LA VEU DE CATALUNYA
1899

Butlletí Bursátil

Barcelona 18 de Janer de 1899.

Se tanca á las 4 tarde

	Ahir	Avuy
4 per 100 Interior fi mes.	55'82	56'25
» » próxim.	»	»
4 per 100 Exterior fi mes.	61'80	62'50
» » próxim.	»	»
Cubas 6 per 100 contat.	52'50	54'12
Cubas 5 per 100 contat.	44'62	46'00
Emp. Aduanas 5 p. 100 compt.	89'75	90'25
4 per 100 Amortisable compt.	»	»
Emp. Filipinas 6 p. 100 compt.	67'37	»

Accións

Banch Colonial fi de mes.	»	65'00
Banch de Barcelona comptat.	»	»
Crédit Mercantil comptat.	»	»
Cat. General de Crédit compt.	»	»
F. C. Nort fi mes.	92'00	92'20
» Fransa fi mes.	29'60	30'05
» Orense fi mes.	9'10	9'00
Canal d' Urgell	»	»
Espanya Industrial	»	»

Obligacións comptat

Municipal 6 per 100.	94'25	»
» 5 per 100.	»	»
Segovia 5 per 100.	»	79'00
Almansas 5 per 100.	80'50	»
Id. adheridas 3 p. 100.	57'25	58'75
Id. no adheridas id.	»	59'75
Fransas 6 per 100.	84'75	84'25
» 3 per 100.	44'15	44'00
Cédulas 6 per 100.	81'50	81'00
Roda á Reus 3 per 100.	42'85	42'75
Sant Joan de las Abadessas 3 per 100.	57'50	»
Orenses prioritat.	80'25	»
Orenses.	90'75	90'75
Companyia Trasatlántica 4 per 100.	»	»
Canal d' Urgell.	»	88'00

Bolsa de Madrid

(Telefonema urgent de las 3'37 de la tarde, facilitat per la casa J. Mareans Rof).

4 per 100 Interior contat	56'86
» » fi de mes.	56'21
» Exterior	62'40
Deuda amortisable.	67'25
Cubas 1886.	58'50
Cubas 1890.	46'00
Aduanas 5 per 100.	90'75
Filipinas 6 per 100.	68'00
Bonos Tresor.	101'20
Banch Espanya.	892'00
Tabacos.	228'00
Cambi s[París.	0'01

Bolsa de París

(Telegrama de las 2'15 tarde)

Exterior Espanyol 4 per 100.	48'90
Renta francesa 3 per 100.	101'95
Cubas (1886).	99'50
Cubas (1890).	177'00
F. C. Nort d' Espanya.	120'00
F. C. M, Z. y Alicant.	»
Cambi s[Espanya.	»

Bolsa de Londres

Exterior Espanyol 4 per 100.	49'00

CURS DE CAMBIS EN ALTRES PLASSAS

Curs del Exterior á París 48'95—85 y 90.
Curs del Exterior á Londres 49'00.
Curs del Interior á Madrid 56'15—05—(55'99) —(56'05)—20 y 49.

Cambis sobre l' extranger

Londres 90 d[f.	32'40
» 60 d[f.	»
» 8 d[v.	»
» á la vista.	p. 32'95
París 8 d[v.	»
» 90 d[f	»
» á la vista.	p. 30'75

PREU DE L'OR

OR ESPANYOL

Centens Alfons 27'00. — Centens Isabelins 62'00.—Monedas de 20 pessetas 29'50.—Unsas 24'50.—Or menut 20'30.

Nota.—Aquets preus son compra.

ULTIMA HORA

DE 4 A 5 TARDE

4 per 100 Interior 56'80—56'82—56'85—56'45 —56'57 y 56'47.
Norts 32'10—31'95—32'00 y 32'10.

Mercats regionals

SAN SADURNI DE NOYA.—Vins negres, de 20 á 22 pessetas carga; rosats de 24 á 25; mercat encalmat pero ab esperansa de millora.

Ceps americáns.—Animadissimas las vendas, comensan á escassejar los Lots arrelats, sobre tot las classes bonas; están quasi agotadas las existencias de Aramon-Ruprestis; Murvedre-Ruprestis, 1,202; y Riparia-Ruprestis, 3,909, 3,906 y 101[14 millardet.

Los preus de cotisació son los seguents, per pessetas:

	CLASSES		
	Corrent	Sup.	Extra
Aveloda-Aramon-Ruprestis Gauzin 1.	40	50	75
Estacas-Aremon-Ruprestis Gauzin 1.	16	18	90
Arelats Riparia Gloria.	22	28	25
Estacas Riparia Gloria.	10	18	20
Arrelats Ruprestis comú.	22	28	—
Estacas Ruprestis comú.	10	18	20
Arrelats Ruprestis Guirauld.	30	35	45
Estacas Ruprestis Guirauld.	13	15	25
Arrelats Ruprestis Lot.	35	45	70
Estacas Ruprestis Lot	15	18	28
Arrelats-Riparia-Ruprestis 3,306, 3,309.	40	65	—
Arrelats-Riparia-Ruprestis 3,306, 3,309.	20	—	65

Arrelats de classe corrent, tenen menos de 30 cm., superior, de 30 cm., extra 40 cm., llarch per 6 mm. gruix. Las estacas son de 50 cm. llarch per 5 mm. gruix.

Espectacles

Teatre Catalá. Romea.—Societat Cervantos. Avuy dimecres **Aritmética, Entreacte, Los tres toms.**—A 3 quarts 9.—Entrada 1 peseta. Al segon pis 2 rals. Demá dijous **Tertulia Catalanista.**

Eldorado. Teatre de Catalunya.—Gran éxits.—1er. **Las bravias.**—3er. **La Chavala.**—6er. **La fiesta de San Antón,** nova de gran éxit.—4.º **El port-folio de Eldorado** ab l'aplaudida escena **Reformas de l'Ensenyansa** Preus de costum. A 2 quarts de 9.

Se despatxa en comptadúria.

Teatre de Novetats. Avuy dimecres.—**La mendiga de San Sulpicio,** Estreno. A dos quarts de 9.

Granvia. Avuy dimecres.—**La buena sombra** y **El espejo del alma, El señor Joaquín** y **El plato del dia.**

Tertulia Catalanista. Instalada en lo Teatre Romea.—Funció para demá dijous. Dia de Moda. 3 de la IV série, **La mitja taronja** (3 actes) y **Sense sogre.**—Vales á peseta, «El Ingenio» Hausich, 6 y Sombrerería Gili, Hospital, 15.

Imprempta «LA VEU DE CATALUNYA» Santa Mónica, 9.

SERVEYS DE LA

COMPANYIA TRASATLÁNTICA

DE BARCELONA

LÍNEA DE LAS ANTILLAS NOVA YORK Y VERACRUZ

Combinació á ports americans del Atlántich y N. y S. del Pacífich

Cada mes surtin de Barcelona y de Cádiz, vapors pera Las Palmas, Puerto-Rico, Habana, Progreso y Veracruz y además ab trasbord pera 'ls litorals de Puerto-Rico, Cuba y Estats-Units.—La carga s'admet fins á dos dias abans de la sortida.

Línea de Filipinas.—Cada mes surten de Barcelona vapors pera Port-Said, Adén, Colombo, Singapore y Manila.—La carga s'admet fins á la vigilia de la sortida.

Línea de Fernando Poo.—Cada mes surten de Barcelona y de Cádiz vapors pera Las Palmas, ports de costa O. de Africa y golf de Guinea.

Servey de Tánger.—Lo vapor «Joaquín del Piélago» surt de Cádiz los dilluns, dimecres y divendres, pera Tánger, Algeciras y Gibraltar, retornant á Cádiz los dimars, dijous y dissaptes.

Pera más informes en Barcelona, **Ripoll y Comp.,** Plá de Palacio, cantó al carrer de la Marquesa.

VAPORS TRASATLANTICHS

de Pinillos, Izquierdo y C.ª

Sortidas fixas pera las Antillas, Mejich y Estats-Units

Pera Puerto-Rico, Habana, Cienfuegos y Veracruz

Sortirá la segona quinzena de Janer lo vapor:

PIO IX

Admet cárga y passatgers pels ports citats y **Canarias** y ab trasbord á **Veracruz,** donantne coneixement directe, pera **Tuxpas, Frontera, Campeche, Progreso** y **Coatza Coslocs.**

La carga se reb en lo tinglado de la Companyia (moll nou).

Consignatari: Bómul Bosch y Alsina. Plassa d' Antoni Lopez, 15, principal.

Teoría y práctica dels adobs

per en JOAQUIM AGUILERA

LLIBRE INTERESSANT Y NECESSARI PER TOTS LOS AGRICULTORS

Se ven á **3** pessetas

en totas las llibrerías y en la Administració d'aquest diari.

RAMBLA DE LAS FLORS, NÚMERO 25, BARCELONA

Aygua Minero-Medicinal Natural de la Font

—PURGANT—

RUBINAT-LLORACH

20 ANYS D' EXIT UNIVERSAL

Superior á totas las ayguas cloruradas y magnessiadas

BROLLA de la mateixa font: NO ES DE POU, com ho son moltas de sas similars. Unica que purga inmediatament á petitas dossis y sense irritació. Combat maravellosament totas las malaltías del aparato digestiu.

S' emplea particularment pera corretgir las malaltías següents: Constipació, cansonera de ventre, infarts crónichs del fetje y melsa, obstruccions viscerals, desordres funcionals del ventrell y budells, febres y dipósits biliosos, febres tifóideas, congestions cerebrals, afeccions herpéticas, febre groga, escrófulas (tumors frets), obessitat (grosaria), etc.

Exigir sempre en las ampollas la etiqueta groga, portant aquest escut ab lo nom de Rubinat, la firma y rúbrica del DR. LLORACH en lo coll de las mateixas.

Se ven en totas las farmacias, dipósits d' ayguas minerals y droguerías al engrós.

Administració y oficinas: Corts, 288, entressol.—Barcelona.

Corresponsals de "La Veu de Catalunya,, que admeten suscripcións.

[illegible] más Torielle, de Tarrassa.
[illegible] seph M.ª Bernis, de Tortosa.
[illegible] an Mestre, de Tarragona.
[illegible] ailí Mestres, de Sarriá.
[illegible] omingo Soler, de Badalona.
[illegible] seph Pallarés, de Mataró.
[illegible] dro Huguet, de Sant Sadurní.
[illegible] seph Mas, de Olot.
[illegible] tón Comas, de Vilafranca.
[illegible] ancesch Clará, de Sallent.
[illegible] seph Serracant, de Granollers.
[illegible] lmaci Presas, de Figueras.
[illegible] an Pujol, de Camprodón.
[illegible] veri Miguel, de Blanes.
[illegible] ume Prats, de Sant Andreu.
[illegible] ume Pujol, de Vilanova.
[illegible] Caminal Galtes, de Manresa.
[illegible] an Dalmau, de Torelló.
[illegible] gustí Valls, de Cardedeu.
[illegible] seph Roca, de San Feliu de Llobregat.
[illegible] Montmany y fill, de Montblanch.
[illegible] arter, de Molins de Rey.
[illegible] steve Mata, de Martorell.
[illegible] oan Ramon y Soler, de Vendrell.
[illegible] rancesch Mestres, de Sant Gervasi de Cassolas.
[illegible] lorens Lladó, Rambla, 113, Sabadell.
[illegible] ctavi Viader, llibreter, Sant Feliu de Guixols.

Esquelas mortuorias

S' admeten fins á las sis de la tarde y fins á las tres del matí.

VÍ AMARGÓS

Tónich nutritiu de Peptona, Quina Gris, Coca del Perú y Ví de Málaga

Es lo millor dels tónichs y l' únich reconstituyent natural y complert. De gust sumament agradable y tolerat per los ventrells més sensibles, proporcionant als suchs gástrichs los materials necessaris pera fer una bona digestió. Excita la gana, activa la nutrició y fa recobrar las forsas.

Lo **VI AMARGÓS** es lo ví dels convalescents, de las personas debilitadas, dels anémichs, y en general, de tots aquells individuos que, agotadas las forsas digestivas, necessitan, no obstant, fer us d' un plan altament nutritiu y restaurador.

NERVIS

Pera curar la Epilepsia (mal de Sant Pau), Corea (ball de Sant Vito), Histérich, Insomni, Migranya, Palpitacións del cor, Pérdua de la memoria, Vértichs, Deliris, Convulsions y demés malaltías nerviosas, té fama universal lo

ELIXIR

POLIBROMURAT

AMARGÓS

Ho atestiguan los brillants dictamens ab que nos han honrat los más ilustres metjes d' Espanya y América. Demánintse prospectes.

GRAN FARMACIA AMARGOS

Plassa de Santa Agna, número 9.—Barcelona

Champagne Sardá

DE REUS

Medalla d' or en varias Exposicions

La fabricació del Champagne á Espanya fou introduhida fa más de 50 anys per la Casa Francisco Gil de Reus, y son successor D. R. Sardá Montseny ha arribat á un perfeccionament tal en sa elaboració, que lo CHAMPAGNE SARDÁ es sola comparable á las grans marcas francesas.

Probeulo y os convencereu.—Demaneulo per tot arreu

Tres classes: extra, superior y corrent.

En la classe extra n' hi ha de dols y sech.

LA ESPANYOLA

BRUCH, 106

GRAN FÁBRICA DE COTILLAS

500 COTILLAS DE PRODUCCIO DIARIA

EXPEDICIÓ Á PROVINCIAS Y Á ULTRAMAR

SECCIÓ ESPECIAL PERA LA VENDA AL DETALL

Las senyoras que visitin aquet establiment trobarán agermanadas, la economía ab la solidés y la elegancia.

Especialitat de la casa.—Cotillas de tela abrotxada ab un 50 per 100 de economía sobre totas las demés casas d' Espanya.

Ab un petit avís, anirá una oficiala á pendre la mida á domicili.

¡FORA PEL MOIXI!

Los **POLVOS COSMETICHS DE FRANCH** trehuen en pochs minuts lo pel de qualsevol part del cos, mata sas arrels y no torna á surtir. No irrita 'l cútis. Aquest depilatori es utilíssim á las senyoras que tingan pel moixi (vellós) á la cara y brassos, perque ab ell poden destruirlo.

Un pot: 2'50 pessetas. S' envía certificat per correu, si per endevant se reben 3,50 pessetas en Libranza de Giro mútuo ó en sellos de correu.

FARMACIA BORRELL

Comte del Assalt (carrer Nou), núm. 52, BARCELONA

CLINICA-MANAUT

DISPENSARI PUBLICH

Comte del Assalt, número 43, primer

Malaltías de la matris, de la bufeta, dels ovaris, trompas y demés entrayas de la dona.

Curació de las malaltías que dependeixen del embrás, del part y del sobrepart.

Tumors, llagas, fístulas, erupcions, catarros, hemorragias, alteracions mensuals, trastorns funcionels, etc., etc.

CONSULTA PUBLICA especial pera las malaltías de la dona: de 11 á 12.

CONSULTA GENERAL, pera tota classe de malaltías d' homes y nens, de 3 á 4.

HABITACIONS PERA OPERADAS PENSIONISTAS

Personal facultativu. Servey permanent.—Asepsia, comoditat, llum elèctrica, etc.—Consultas per escrit: Comte del Asalt, núm. 43, pis primer.

TOS, ENFERMEDADES DEL PECHO, RESFRIADOS, y CATARROS BRONQUIALES. Se curan radicalmente por medio del renombrado **JARABE ALMERA CREOSATADO.** Probadlo y os convenceréis.

Se vende en el despacho central, Xucla, 21, Barcelona. Farmacia **ALMERA**; Laboratorio-Fábrica, San Juan de Vilasar y principales farmacias.

LLIBRERIA DE FRANCISCO PUIG

Plassa Nova, 5, Barcelona

Plano de Barcelona y pobles agregats.	8 pessetas
Plano de Barcelona y pobles agregats (edició reduhida)	0'60 »
Plano de Catalunya, fet per lo tinent coronel de E. M., don Ramón Morera	5 »
Plano de la reforma de Barcelona (projecto Baixeras).	2'50 »
Guia Diamant de Barcelona (edició de butxaca).	2'50 »
Guia Diamant de Montserrat (edició de butxaca).	2'50 »

NERVIOS

Curación segura de las enfermedades

NERVIOSAS

tomando el acreditado elixir

POLIBROMURADO BERTRÁN

Producto único en España y recetado todos los días por los médicos más eminentes en la **epilepsia** (mal de San Pau), **histerismo, baile de San Vito, neuralgias rebeldes, migraña, palpitaciones de corazón, vértigos, temblores, agitación nocturna, desvanecimientos, convulsiones, insomnios, pérdida de memoria, asma** y demás accidentes nerviosos.

Se desconfíe de su curación por antiguo que sea el mal.

Venta: FARMACIA BERTRÁN; Plaza Junquera, 2.-BARCELONA

Taller de Joyería

DE R. CALLIS

Portaferrissa, número 25. — Plassa Cucurulla

Compra d' or, plata y joyas de pedreria fina, compra y venda de platino, compra de papeletas d' empenyo dels Montes y Sucursals.

A ma volguda é illustrada amiga donya Francisca Bonnemaison de Verdaguer.

Lo tema del present quadret, per mi molt fondament sentit, ja sé qu' en aquest fi de sigle, tant escéptich com indiferent, no es pera despertar interés á tothom; mes pera qui, com jo, te en la estimació deguda la delicadesa del seu criteri, es prou lo recort del efecte que li causá, quan apenas acabat d' escriure, li vaig llegir, pera mourem á publicarla, pregantli que l' accepti en testimoni del afecte y consideració de

La autora

De molt joveneta, don Baltasar havía pogut parlar ab la seva filla, aixís del moviment de la política europea y de solucións dels aspres problemas socials, com las rialleras deleytansas del art y de la literatura moderna.

Pare y filla, discutían y comentavan las qüestións que la conversa s' apertava, com dos amichs íntims, encara que don Baltasar, enmotllantse al esperit doctrinari de la ciencia apresa, y la Felissia, á una certa independencia revolucionaria, original, gens exótica en aquell camp verge, ahont tot hi era más expontani que conreuat.

No obstant, la noya, per más que exposava sas apreciacións, que brollavan en lo calor de la discussió, com guspiras esclatadas al frech de la pedra foguera, per sa propia voluntat, acabava sempre per adaptarse al criteri del seu pare, lo qui, amidat per son cor de filla amantíssima y per las creacións de sa pensa fantasiosa, apareixía á sos ulls, com lo mellor entre los pares, lo más inteligent entre los metjes, lo más docte entre tots los sabis del mon, y lo más galant caballer, entre los mes perfectes caballers de la Terra.

En una sola cosa la Felissia se trobava cohibida al parlar ab lo seu pare, y era en tot lo que 'n refería á la religió católica, apostólica y romana, que plenament discernida relativament á ella, no acabava de compendre com la definía don Baltasar.

Morta la seva mare, quan ella comptava apenas dos anys, al anar al col-legi, després de

amor filial, una admiració sens límits) los dolls de tendresa que hauría hagut de repartir entre 'ls autors de sos días.

Don Baltasar, apesar d' ésser viudo y sense cap senyora de la familia en sa casa, no s' havía volgut treure á la filla del costat pera posarla á pensió en cap col-legi.

Enamorat de la esposa que tant jove havía perdut, concentrá tots los seus amors en la filla que li havía deixat; y la cnydá y educá..... sens que la saviesa, ni la ciencia, s' hi deixessin veure per cap banda. La forsa del sentiment, fou superior á la de la rahó; lo cor se imposá al cap, y la Felissia se criá con volgué; com á reyna absoluta que mana y disposa, fent de sos capritxos lleys y de sas paraulas ordres, que, desde 'l seu paro al últim criat, tots s' afanyaban á cumplir. Mes la noyeta havía heretat de la seva mare los sentiments, qu' eran d' or de ley; y ella sols feren la feyna; la cosa no passé dels pecats veniales; d' anar al col-legi, com y quan li sembiava bé; de ferse comprar tots los objectes que li agradavan, y de menjar lo que mes li plavia y en las horas que mellor li semblava. Pel demés, era bondadosa fins á ferse estimar dels qui la servían, é intel-ligent hasta saborejar los goigs de la instrucció, en un grau que la portá á estudiar de debó, per impuls propi, sens que ni 'l seu pare, ni 'ls seus mestres, haguessen d' esforsarse, ni á moure, ni á guiar aquella intel-ligencia, qu' expontaneament comprenía y s' adaptava, los conceptes mes abstrusos y elevats.